

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Petru Ursache,
Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Alexandr Hramcenco în numele inculpatului Ascherov Aladin prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui

Ascherov Aladin Iavar Oglî, născut la 27 octombrie 1972, originar loc. Pușkin, Azerbaidjan și domiciliat în mun. Chișinău, str. M. Dosoftei nr. 142, ap. 29

Datele referitoare la examinarea cauzei:

- 1. 14.04.2011-06.03.2014 (prima instanță)*
- 2. 07.07.2014-01.10.2014 (instanța de apel)*
- 3. 22.12.2014-24.02.2015 (instanța de recurs).*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 06 martie 2014, *Ascherov Aladin Iavar Oglî* a fost achitat de sub învinuirea în baza art. 193 Cod penal (red. 2008), pe motiv că fapta inculpatului nu întrunea elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că *Ascherov Aladin Iavar Oglî* a fost învinuit de organul de urmărire penală în aceea că el, a ocupat, în întregime fără drept, un imobil aflat în posesia altuia prin distrugerea semnelor de hotar în următoarele circumstanțe:

În perioada de timp 16.03.2007-18.03.2007, cet. *Ascherov Aladin*, forțînd și stricînd lăcata de la ușa încăperilor nelocative de pe str. D. Rîșcanu, 7 lit. "a", mun. Chișinău, a deteriorat sigila reprezentantului Oficiului de Executare sect. Rîșcani, după care samovolnic a ocupat încăperile menționate, aducînd lucrurile sale personale în acestea, ocupînd astfel fără drept încăperile menționate, care, conform contractului de locațiune nr.5/06/074 din 17.03.2007 au fost transmise în chirie cet. *Constantinov Oleg* pentru amplasarea în spațiul locativ al acestora a unui atelier de creație.

Astfel, acțiunile inculpatului *Ascherov Aladin Iavar Oglî* au fost încadrate în prevederile art. 193 Cod penal (red.2008) ca tulburarea de posesie, adică ocuparea fără drept, în întregime a unui imobil aflat în posesia altuia, prin distrugerea semnelor de hotar.

3. Sentința a fost atacată de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care *Ascherov Aladin Iavar Oglî* să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 193 Cod penal și să fie încetat procesul penal în

legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

În motivarea cerințelor sale, procurorul a criticat soluția de achitare a instanței de fond, indicînd că la baza acesteia au stat doar declarațiile inculpatului, fără a fi luate în considerație celelalte probe administrate în cadrul cercetărilor judecătorești, care pe deplin demonstau vina inculpatului în fapta incriminată.

La fel, a considerat neaîntemeiat argumentul instanței de fond privind lipsa temeiului de a porni urmărirea penală, deoarece plîngerea a fost depusă de către o persoană neîmputernicită și anume nu de către proprietarul imobilului (Consiliul municipal Chișinău), deoarece aceasta era obligatoriu în ipoteza incriminării faptei prevăzute la art. 193 în redacția anului 2002, pe cînd în redacția acestui articol din anul 2008, era incriminată fapta comisă și față de posesorul imobilului ocupat.

Totodată s-a argumentat incriminarea art. 193 Cod penal în red. an. 2008 datorită faptului că aceasta prevedea o pedeapsă mai blîndă în raport cu redacția aceleiași norme din anul 2002, care era în vigoare la momentul comiterii faptei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2014, care a fost pronunțată integral la 29 octombrie 2014, a fost admis apelul declarat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 193 Cod penal și a fost încetat procesul penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că inculpatul Ascherov Aladin, în perioada de timp 16.03.2007-18.03.2007, forțînd și stricînd lăcata de la ușa încăperilor nelocative de pe str. D. Rîșcanu, 7 lit. "a", mun. Chișinău, a deteriorat sigila reprezentantului Oficiului de Executare sect. Rîșcani, după care samovolnic a ocupat încăperile menționate, aducînd lucrurile sale personale în acestea, ocupînd astfel fără drept încăperile menționate, care, conform contractului de locațiune nr.5/06/074 din 17.03.2007 au fost transmise în chirie cet. Constantinov Oleg pentru amplasarea în spațiul locativ al acestora a unui atelier de creație.

Astfel, instanța de apel a indicat că prin probele administrate și cercetate s-a demonstrat pe deplin că prin acțiunile sale intenționate, exprimate prin ocupare în întregime, fără drept, a unui imobil aflat în posesia altuia, prin distrugerea semnelor de hotar, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 193 Cod penal și s-a constatat lipsa circumstanțelor de fapt care ar atrage pronunțarea unei soluții de achitare.

Sub acest ultim aspect s-a indicat că instanța de fond a pronunțat o hotărîre ilegală, avînd în vedere că acțiunile inculpatului au fost îndreptate exclusiv spre ocuparea bunului imobil, cu distrugerea hotarelor, adică nemijlocit a sigiliului și a lacătului ușii de la intrarea în demisolul din str. D. Rîșcani 7, lit. „a”, mun. Chișinău, faptul dat fiind confirmat integral prin probele cercetate.

Latura obiectivă a ocupării bunurilor imobile străine se realizează prin ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, a unui imobil aflat în posesia altuia. A ocupa un imobil înseamnă a pătrunde și a lua în stăpînire un imobil pe o anumită durată. Nu interesează dacă imobilul a fost ocupat în întregime sau în parte, dacă făptuitorul a reușit sau nu să rămîna multă vreme în imobilul ocupat; este suficient ca el să fi pătruns și să fi rămas în imobil atît încît să se poată vorbi de o ocupare efectivă. De asemenea, nu interesează dacă făptuitorul și-a adus sau nu lucrurile în imobilul ocupat, după cum nu interesează dacă lucrurile celui în posesia căruia se află imobilul au fost sau nu îndepărtate.

Reieșind din materialele cauzei, declarațiile martorilor și însuși ale inculpatului,

s-a constatat că după efectuarea procedurii de evacuare a familiei inculpatului din bunul imobil ultimul, a rupt sigiliul, ocupînd din nou imobilul dat, aducîndu-și bunurile personale, fără a ține cont de faptul că în demisolul din str. D. Rîșcanu,7, mun. Chișinău, se aflau și alte lucruri care aparțin părții vătămate Constantinov Oleg.

Ulterior, inculpatul și-a instalat lucrurile sale personale, fapt care a fost demonstrat integral prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.05.2010.

Ocuparea imobilului aflat în posesia altei persoane trebuie să se facă fără drept. Cerința legii este îndeplinită dacă în momentul săvârșirii faptei, făptuitorul nu avea un titlu legitim, care să-l îndreptățească a lua în stăpînire imobilul.

În acest aspect, instanța de apel a indicat că prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr.56/18-7 din 17.10.2006, cu privire la darea în locațiune a unor încăperi din str. D. Rîșcanu 7, lit A (demisol) lui O. Constantinov membru Uniunii Muzicienilor din Moldova, bunul dat a fost dat în locațiune lui O.Constantinov.

Faptul dat presupunea că inculpatul nu avea un careva drept de posesie sau folosință asupra bunului imobil ocupat abuziv, mai mult ca atît că exista și o hotărîre irevocabilă a instanței de judecată în procedură civilă, prin care acțiunea inculpatului împotriva Consiliului mun. Chișinău, privind darea în locațiune a unor încăperi din str. D. Rîșcanu 7 lit A (demisol) lui O.Constantinov membru Uniunii Muzicienilor din Moldova, a fost respinsă ca fiind nefondată.

În speța dată instanța de apel a constatat și prezența ocupării bunurilor imobile străine prin distrugerea sau strămutarea semnelor de hotar ale unui imobil aflat în posesia altuia. Semnele de hotar sunt cele care delimitează două terenuri învecinate. Prin distrugerea semnelor de hotar se înțelege nimicirea sau înlăturarea, iar prin strămutarea semnelor de hotar se înțelege deplasarea acestora spre interiorul terenului învecinat, ceea ce duce la ocuparea unei porțiuni din acest teren. Este indiferent dacă, în momentul săvârșirii faptei, posesorul imobilului a fost sau nu de față.

În cazul dat, acțiunea inculpatului, de strămutare a hotarelor, a fost realizată prin distrugerea sigiliului aplicat la ușă și prin deteriorarea lacătului de la ușa de la intrare în demisolul din str. D. Rîșcanu,7,mun. Chișinău și deteriorarea geamului.

Mai mult ca atît, s-a adeverit că la momentul pătrunderii de către inculpat în demisolul vizat, posesorul imobilului dat, partea vătămată Constantinov Oleg nu se afla acolo.

Cu referire la argumentul instanței de fond precum că urmărirea penală nu a fost începută corect, instanța de apel a indicat că norma art. 193 Cod penal, (în redacția Legii nr. 277-XVI, din 18.12.2008, în vigoare din 24.05.2009), prevede tragerea la răspundere penală a persoanei pentru ocuparea în întregime sau în parte, fără drept de proprietate a unui imobil aflat în **posesia** altuia.

Prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr.56/18-7 din 17.10.2006, s-a hotărît darea în locațiune a unor încăperi din str. D. Rîșcanu 7 lit A (demisol) lui Oleg Constantinov membru Uniunii Muzicienilor din Moldova, ulterior fiind încheiat contractul de locațiune cu nr.5/06/074 și actul de predare-primire a încăperilor nelocuibile nr. 5/06/074 între locatorul Primăria mun. Chișinău și locatarul Constantinov Oleg Alexei.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a apreciat că calitatea lui Constantinov Oleg de parte vătămată era una incontestabilă, avînd în vedere că prin acțiunile inculpatului, partea vătămată a fost lipsit de dreptul de folosință și posesie asupra bunului imobil ocupat abuziv.

Faptele date descriu clar și evident concluzia neîntemeiată a instanței de judecată,

or, Consiliul municipal Chișinău, nu poate avea calitatea de parte vătămată, dreptul dat fiind rezervat după Constantinov Oleg.

Aceleași argumente au fost reiterate și pe marginea motivelor invocate de către instanța de fond, precum procesul penal ar fi fost pornit în baza plîngerii lui Constantinov Oleg și nu a proprietarului imobilelor (Consiliul municipal Chișinău), or, în situația descrisă supra, s-a adeverit că dreptul de posesie și folosință asupra demisolului din str. D. Rîșcanu,7, mun. Chișinău, a fost rezervat după partea vătămată Constantinov Oleg.

În latura argumentelor instanței de fond privind faptul că la caz urma a fi aplicată legea penală, în vigoare la momentul comiterii infracțiunii, adică art. 193 Cod penal, (în redacția legii din 2002), instanța de apel a indicat că prima nu a ținut cont de prevederile art. 10 Cod penal, prin prisma faptului că în această redacție art. 193 Cod penal, prevedea o sancțiune mai aspră (închisoare de pînă la 5 ani), iar art. 193 Cod penal, (în redacția legii din 2008, în vigoare din 24.05.2009), prevede o sancțiune mai blîndă (închisoare de pînă la 2 ani). În așa mod considerîndu-se corectă aplicarea prevederilor art. 193 Cod penal (în redacția legii din 2008, în vigoare din 24.05.2009).

Necățînd la faptul că vina inculpatului în comiterea faptei incriminate a fost demonstrată integral, instanța de apel a dispus încetarea procesului penal pornit în baza art. 193 Cod penal, din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocat în numele inculpatului, care a fost depus prin intermediul oficiului poștal la 01 decembrie 2014 și care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8 Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale, avocatul indică că art. 193 Cod penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul, modificat prin Legea nr. 184-XVI din 29.06.2006 și modificat ulterior prin Legea nr. 277-XVI din 18.12.2008, prevede următoarea redacție: “Ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, a unui imobil aflat în posesia altuia cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării violenței ori prin distrugerea sau strămutarea semnelor de hotar”.

La momentul punerii sub învinuire a inculpatului, art. 193 Cod penal, avea următoarea redacție: „(1) Ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, a unui imobil aflat în proprietatea altuia.

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 200 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) de două sau mai multe persoane

b) prin distrugerea sau strămutarea semnelor de hotar ale unui imobil aflat în proprietatea altuia;

c) cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.”

Astfel, inițial inculpatul a fost învinuit în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 193 alin. (1) Cod penal, iar după modificarea acestuia, învinuirea acestuia a fost modificată în baza art. 193 Cod penal.

Totodată, latura obiectivă a infracțiunii incriminate în cele din urmă presupune prezența cel puțin a unei din următoarele acțiuni - aplicarea violenței sau amenințarea

aplicării acesteia, sau distrugerea sau strămutarea semnelor de hotar.

În opinia recurentului comiterea infracțiunii incriminate prin acțiunea de distrugere și strămutare a semnelor de hotar, stabilită de către instanța de fond nu a avut loc, deoarece acțiunile inculpatului privind deteriorarea sigiliului din hîrtie și a lacătului imobilului aflat în litigiu, nu pot fi asimilate acțiunilor de distrugere a semnelor de hotar, sau a strămutării acestora.

În același context este indicat și faptul că acțiunile inculpatului au fost provocate de faptul că acesta locuia în acel imobil din anul 2004, împreună cu familia sa, constituită și din trei copii minori, în care a făcut reparație generală din cont propriu așteptînd perfectarea actelor de către Primărie, aceștia fiind refugiați din Carabah, Azerbaidjan.

6.1. Pe cauză este depusă referință de către procuror, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursului declarat din motiv că deși se face trimitere la prevederile art. 427 Cod de procedură penală, nu este indicat un temei concret de recurs și în ce constă eroarea de drept comisă de instanța de apel, care ar întemeia casarea hotărîrii atacate.

7. Judecînd recursul declarat în raport cu materialele cauzei, luînd în considerație și argumentele expuse în referință, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța îl admite, casează total hotărîrea atacată și menține hotărîrea primei instanțe, dacă apelul a fost greșit admis.

Astfel, Colegiul lărgit consideră că instanța de fond corect a apreciat că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 193 Cod penal (red. 2008) imputate inculpatului, se realizează prin acțiunea de ocupare, în întregime sau în parte, fără temei, a unui bun imobil aflat în posesia altuia, prin distrugerea semnelor de hotar, pe cînd latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 193 (red.2002), în vigoare la momentul comiterii faptei incriminate, prevede ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, a unui imobil aflat în proprietatea altuia.

Potrivit prevederilor art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvîrșirii faptei, iar în art. 9 Cod penal, este prescris că timpul săvîrșirii faptei se consideră timpul cînd a fost săvîrșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

Astfel, reieșind din situația descrisă, prevederile art. 193 Cod penal (red. 2008), ce i-au fost incriminate inculpatului nu erau aplicabile, deoarece acestea au apărut după comiterea faptei de către inculpat.

Totodată, corect s-a constatat că potrivit art. 276 Cod de procedură penală, urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii victimei în cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 Cod penal, pe cînd din materialele cauzei rezulta că urmărirea penală a fost pornită la cererea posesorului imobilului (Constantinov Oleg) și nicidecum a proprietarului încăperilor date, care este autoritatea publică locală în persoana Consiliului mun.Chișinău.

În acest context, Colegiul lărgit consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel privind presupusa omisiune a instanței de fond de a constata că prin incriminarea art. 193 Cod penal (red. 2008) inculpatului, situația acestuia se îmbunătățește prin prisma art. 10 alin. (1) Cod penal. Aceasta, datorită faptului că în speța dată, prevederile art. 193 (red. 2008), nu sunt aplicabile anume prin prisma art. 10 alin. (2) Cod penal, deoarece aceasta îi înrăutățește situația.

Concluzia dată rezultă din faptul că potrivit prevederilor art. 193 (red. 2002) în calitate de victimă poate fi doar proprietarul imobilului, pe când în red. an. 2008 a art. 193 Cod penal, în calitate de victimă apare deja posesorul imobilului. Avînd în vedere faptul că urmărirea penală pe astfel de categorii de infracțiuni, în baza art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, se pornește doar în baza plîngerii victimei, precum și faptul că în speța dată lipsește astfel de plîngere, ceea ce împiedica pornirea urmăririi penale în speța dată, incriminarea inculpatului infracțiunii prevăzute de redacția an. 2008 al art. 193 Cod penal, îi înrăutățește situația, prin prisma art. 10 alin. (2) Cod penal, menționat supra.

Deci, datorită faptului că prevederile art. 193 Cod penal (red. 2008) erau posterioare timpului când au fost săvârșite careva acțiuni prejudiciabile, faptele imputate inculpatului în rechizitoriu nu constituiau infracțiunea prevăzută de acest articol și prin urmare nu au fost întrunite careva elemente constitutive a infracțiunii date incriminate.

La fel, Colegiul lărgit menționează că potrivit art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Însă, deoarece din conținutul rechizitoriului se constată că capetele de acuzare incriminate inculpatului au fost imprecise, nefiind întrunite elementele constitutive a infracțiunii imputate, luîndu-se în considerație timpul săvîrșirii faptei, care la moment nu constituia infracțiune, inculpatul corect a fost achitat pe motiv că fapta sa nu a întrunit elementele infracțiunii.

În altă ordine de idei, Colegiul lărgit atrage atenția și asupra faptului că nu poate fi aplicat art. 193 Cod penal, dacă ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, a unui imobil aflat în posesia altuia se săvîșește fără aplicarea acțiunilor adiacente ce formează latura obiectivă a acestei infracțiuni (aplicarea sau amenințarea cu aplicarea violenței, distrugerea sau strămutarea semnelor de hotar). În context poate fi doar menționat că ocuparea nelegitimă a terenurilor sau îngrădirea lor, poate atrage răspundere contravențională potrivit art. 116 alin. (2) Cod contravențional. În același timp, lipsește o normă penală sau contravențională care să sancționeze ocuparea nelegitimă (ilegală) a altor bunuri imobile decît terenurile, atunci cînd nu se atestă aplicarea acțiunilor adiacente ce formează latura obiectivă a acestei infracțiuni.

Astfel, eroarea comisă de către instanța de apel urmează a fi corectată de către instanța de recurs, prin adoptarea soluției prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală – casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2014 și menținerea sentinței Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 06 martie 2014, prin care *Ascherov Aladin Iavar Oglî* a fost achitat de sub învinuirea în baza art. 193 Cod penal (red. 2008), pe motiv că fapta inculpatului nu întrunea elementele infracțiunii.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Alexandr Hramcenco în numele inculpatului Ascherov Aladin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui Ascherov Aladin Iavar Oglî și menține sentința Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 06 martie 2014, prin

care **Ascherov Aladin Iavar Oglî** a fost achitat de sub învinuirea în baza art. 193 Cod penal (red. 2008), pe motiv că fapta inculpatului nu întrunea elementele infracțiunii.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 martie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru